

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Пресвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Кореняк“

Броя 3 лв. Год. абонаментъ 25 лв. Излиза ежемесечно.

Редакция и администрация въ клуба — Варна, ул. „6 Септемврий“ № 23.

Обявления се приематъ по споразумѣние.

Бр 3

Благоразумие.

Благоразумието е едно високо ръководно правило въ човѣшкия животъ. Благодарение на него, въ частния и общественъ животъ, сж избѣгвани голѣми изненади и злополуки, които могатъ да струватъ грамадни морални и материални жертви. Ето защо благоразумието трѣбва да служи, като ръководно начало, при решаването на въпроси особено отъ общественъ характеръ.

Както е известно при изборитѣ, които станяха презъ м. месецъ, за бждащия общински съветъ, деятелно участие взе и нашето дружество. Целта и задачитѣ на последното за да вземе такава участие, сж известни.

Следъ произвеждането на изборитѣ предстоеше да се състави постоянното присѣствие на общинския съветъ между управляющитѣ избраници и блока. Нашитѣ избраници произхождащи отъ едно културно, просвѣтно и икономическо дружество въ града ни, не можахъ туку така

да се опредѣлятъ къмъ едната или другата страна. Въпросътъ трѣбваше да се обмисли и му се дадеше едно правилно и полезно решение. И дружеството постѣпа твърде умно и предвидливо, когато възложи решаването на въпроса на свои ръководни членове. Последнитѣ, ръководими отъ това правило на благоразумието, абстрахирали отъ възбуждането на временни чувства, на симпатии и антипатии къмъ когото и да било, взе едно правилно решение, като се опредѣли да сътрудничи въ управлението на изборното болшинство отъ управляющата партия. При това положение ние се надѣваме, че съ общи усилия и разбирателство по въпроситѣ, които целятъ повдигането и благосъстоянието на града ни, ще имаме успѣхъ. Нека благоразумието у всички дружествени членове наддѣлѣ надъ временнитѣ възбуждания и недоволства, ако такива има, и съ търпение да очакваме добритѣ послѣдствия.

Единъ махзаръ

на българитѣ отъ гр. Варна до Високата порта въ Цариградъ¹⁾

Вѣроподаннытъ Българіе житѣлы отъ Варненската Окржностъ, взематъ смѣлостъ да подносятъ настояща-тъ си покорна жалба прѣдъ Високославното Правителство на Негово — Царско Величество Милостивый си Господаръ и Царъ Султана, за когото непрестанно ся Богу молятъ да го поживи и укрепи.

Българскій народъ, въ църковно отношение подчиненъ на Управление то на Високото Гръцко Духовенство, има зла честь да види себеси докаранъ до крайно нѣравнство и въщественно Разорѣние за да осжществи властолюбивитѣ и Корестволюбивитѣ си помисли. Гръцкото Духовенство, допуца си най-недостойни и бѣзстидни постѣпки; въ имя на вѣрата унѣтѣва разнообразно, съблѣча народа и съсипваму благосъстоянието за общій вредъ на Държавата, съ гонение языкани и въ църквитѣ и въ училищата и по къщитѣ съ гонение народностъ-тъ ни; и съ истребление всичко народно: То, подъ имя на просвѣщение, налаганы по силно свойгъ языкъ, сили ся даны прѣлива съ това, что-то не сме и карани изъ пътя, който води къмъ цѣль несъобразна съ нашитѣ поданически длѣжности; Гръцкото Духовенство, като не познава языканы, не само, че не е способно да ни даде нуждатъ хранѣ, както иска вѣратани, но още намѣсто всяко слово за утешение то сѣе между народани раздори, а най повече ны обѣзчестѣва и крѣветѣ (клевети б. р.).

¹⁾ Материали за историята на гр. Варна.

Далѣчъ отъ да изпълнява свѣщенныты звания, да укрѣпѣва народа въ поданическитѣ му длѣжности и какъ-то го иска вѣратъ да прѣвѣрзва сърдцатани по стегнато за Престола, то проповѣдва и Словомъ и дѣломъ умраза къмъ правителството предъ което отъ друга странѣ кове различни лѣжи и клевети противъ народа; най-сетне то съ безпрѣмѣрнѣй сиси разкошнѣи и безъ нѣравнствѣннѣи си животъ подава примѣръ за крайно развѣрщение.

Българскій народъ, следъ толкова си бѣзъ полѣзни жалби отъ какъ си обѣди за не изправимостъ-тъ на закоренелото възъ злини Гръцко Духовенство, въ желаніето си да упаци чисто вѣрата си която е православна та да прѣдъ упаци отъ съвреме, пагибель народностъ-тъ и языкаси, да бжде, както го желеа вѣрнѣи подданикъ на Царското Правителство, а не рая на Гръцкѣи народъ чрѣзъ Гръцката Патріаршия и изложенъ на чужды вліянія и най-сетне, за да прѣдвари крайнѣи развратъ, по Религьозна съвестъ развѣрза отъ противо-христіанско-то подчинение на Гръцката Патріаршия и отъ хвърли несноснѣи вече желѣзнѣи яремъ.

Въ пълна увѣренность, че Царското Правителство тачи свободатъ, и почита за единъ отъ свѣтитѣ си Грижи да бди за съхранение на вѣра-тъ и нѣравнствѣн-тъ на сичкитѣ си подданици, който Божий промысль му е повѣрилъ Българитѣ отъ собствено-побуждение, пожелахъ и желаятъ да сж възобнови въ славнитѣ Сила дни на Премилостивый имъ Царъ, независимостъ-тъ на народната имъ Іерархѣи, която Гръцкото Духовенство понеси исъ незаконенъ начинъ си е подчинила

отъ тогава нѣма и единъ вѣкъ Българскій народъ, като има свой Священнѣи и Доховнѣи лица, достойни да изпълняватъ Священно-то назначение на Епископи, нѣма никаква нужда да притича до Гръцки Епископи, или до други чужденци, и Духовенството, при Българска-та въ Цариградъ Църква, препазната вече отъ Народътъ за истенско Духовно началство за Българитѣ то като добѣе Височайше подтѣврждение и съизволение, за независимо и действитѣлно, въ уреждане църковнитѣ работи по Епархѣи-тъ на които Христіанско-то население състой отъ Българитѣ, ще нарѣди — духовни Заведения въ които да сж преготвятъ, заколото лица Духовни бѣ сж показала нужда. Въ несъмнена Вѣра на прогласни-тъ Хати-Хумуона велико-душни общанія, които подаватъ Правдина за една какви мыслости на всички подѣ-даннѣи народы, подчинени подъ Скиптра на Негово Царско Величество. Вѣроподанныти никакъ ако и да не сж съмняватъ, че Ц. Правителство въ благотворно-то си внимание отъ углабено изпита и оцѣни праведни-тъ имъ невинни желанія, прѣдставени топкава си пъти, въ многобройни жалбы щѣги Освѣти съ Височайше-то си съ изволение да подари и на тѣхната Църква високо-то си покровитѣлство.

Недоброжелатѣлы обаче нѣкой-като искатъ да сж ползуватъ отъ висимостъ-то неизвѣстно положение на работи-тъ ни, незнаимъ съ каква си цѣль, начнахъ явно да ни проповѣдѣта друга іедна вѣра полагащъ съ общаніе, за чуждо — силно Покровитѣлство.

Вѣроподанны-тъ по доло подписанни Българитѣ въ страхъ за лоши Слѣдствия, отъ такава проповѣдъ, както за народа така и за Държавата за своя и подданическа Длѣжностъ почитатъ да пребрѣзатъ, съ имя на всички си братѣи, что живѣятъ по Окржностъ-тъ Варненскѣи да изпатѣтъ нарочно Прѣдставитѣль при Царско-то Правителство. Г-на Атанаса Георгиева, за да изтъкува и прѣдстави опасно-то положение въ което сж докарани и неминуема нуждѣ. За удовлетворение на невинни-тъ имъ желанія, които сж:

1-о Да благоизволи Цар. Правителство съ Височайше-то си препознание подтѣврждение да Освѣти независимостъ-тъ на Іерархѣи-та на Българскѣи народъ, като на народъ особенъ по произхождение, по языкъ и по нравѣи и да отвѣрди на Духовно началство на Българска-тъ Іераршѣи Духовенството прѣдъ Българска-тъ въ Цариградъ църква, която вече цѣлѣи народъ препознава за такава и желеа да го има свой Прѣдставитѣль прѣдъ Ц. Правитѣлство.

2. Да позволи Цар. Правит. каквото Българско-то Духовно — началство, спомогнато отъ Прѣдставитѣлы, избранни отъ народа да уряди Църковни-тъ работи, и Управление на Епархѣи-ты, които на Царско Здравіе населяватъ Българѣи.

Като подданици на които вѣрностъ-тъ и прѣданность-тъ е за свѣдѣтѣлствована съ толкова си случаи, Българитѣ въ желаніе-то си да уцѣнѣжтъ съюза, който ги свързва за Престола, иматъ смѣлостъ днесъ

цѣли молби да хварлятъ подъ ножието на Престола въ пълна уренность, че Ц. Правитѣлство не даде престѣпъ на клеветнѣи внушя, които сж силятъ даги отласн отъ Законно-то имъ. Правитѣлство съ Височайше-то си изволи върху правилни-тъ желанія на корни-тъ си подданици, ще подаде благоприятны случай да кажатъ направо най-блѣстатѣлы своята готовность въ да жертвова и животъ и имотъ, за Прѣстола Ц. Величество, заколото непрѣста сж Богу молятъ.

ст. София.

Изпраща старъ варнен

Г. К-въ.

Икономъ Енчо Димитровъ

Икономъ Енчо Димитровъ, по пкоръ Ковчазовъ, е роденъ на 9 кемврий 1829 г. въ с. Ковчазъ (Търновско), отъ родители чисти бгари, тракийци. Следъ Одринскіи миръ (1829), когато Дибичъ Забикански напусналъ България, голѣ маса отъ българското население изселило отъ своитѣ родни огни въ Бесарабия и Кримъ.

Въ числото на такива изселници били и родителитѣ на Енча. Последнитѣ се настанали въ с. Кубей, Бесарабия, кждето занесли съ себе и малкия отрокъ Енча.

Последниятъ билъ най-малкия си въ многочисленото семейство на Димитръ Ковчазовъ (тъй се казва баща му). Малкиятъ Енчо расъ въ с. Кубей. Като юноша той вършилъ първоначалното си образование въ сжщото село, а следъ това въ Болградъ. За своето време той получилъ добро образование. Като даровитъ младежъ отличавалъ се съ своята прямота, откровеностъ и добродетеленъ характеръ.

Следъ като получилъ нужното образование, родителитѣ му реши да го посветятъ на служба на Църква съ приемане на духовен санъ. Преди обаче да стори последното трѣбвало да се задоми. Той сторилъ презъ 1849 г., като задомилъ сжщо за една бѣжанка българка, на име Анна, отъ Болградъ. Следъ задомяването се устновили въ гр. Тулча. Тукъ Енчо билъ ръкоположенъ въ свещенически чинъ презъ 1852 год., отъ грѣцки Митрополитъ Дионисия и назначенъ за енорийски свещеникъ въ с. Петуръ, Тулчанско. Следъ кратко служение въ казаното село, Митрополитъ Дионисий преценилъ неговитѣ способности и дарби, и го премѣстилъ на служба при храма Св. Георги въ гр. Тулча, презъ 1855 г., отъ когатъ почва неговата обществена дейностъ. По настояването на митрополита то изучилъ добре грѣцкия езикъ и, въ скоро време, билъ назначенъ за архиерейски намѣстникъ въ Тулчанския окржгъ. Въ битността си нтакъвъ, той станалъ фактически духавенъ началникъ на цѣлото българско население въ окржга.

Родолубивъ и просвѣтенъ духовенъ пастиръ той твърде много по работилъ за сплотѣването на българското население, което въ голѣмата си частъ, въ градове и села, било преселници отъ разни бѣлгѣ

1) Материали за историята на гр. Варна.

краища. Като председател на лицното настоятелство е далъ външния потикъ за развитието на варненското учебно дѣло, като самъ тоянно се е самообразовалъ и е лъ определено становище по българския въпросъ: че преди българиятъ народъ да получи свобода, обвало е да се просвети и очисти влиянието на фанариотското дущество.

Като добър дипломатъ той разложилъ твърде добре къмъ себе и къмъ цѣлото българско население турските управници въ оня ий, кждето е прекарвалъ своята жба и се ползувалъ съ голѣмо върие и извънредна почитъ. Така е обезпечилъ на населението сполствието презъ 1876 год., когато варненското правителство, чрезъ Саидъ па, поискало изселването на добруджанските българи за да сплне неоприятните условия за възможното настъпване на руситѣ.

Икономъ Енчо е вземалъ деятелно участие и по черковния въпросъ и лъ единъ отъ първитѣ български ищеници отказали да споменуватъ, езъ време на божествената служба името на патриарха.

Много строгъ къмъ себе си и къмъ своитѣ длъжности той билъ ижаванъ отъ своето паство, въпреки ятата строгостъ и суровостъ.

Презъ време на руската окупация въ гр. Тулча, Икономъ Енчо за да пазии престижа на Българската црква и име, влѣзълъ въ стѣлкновение съ руския герералъ губернаторъ Бѣлоцерковичъ. Следъ отстъпването Добруджа на Румъния, той, ка сжщо, влѣзълъ въ много остри ѣлкновения и съ румънските дущени и административни власти, за зависимостта на българската Цр а въ гр. Тулча. Разочарованъ, че Добруджа се откъсва отъ България, следъ създаденитѣ стѣлкновения, то не му е било възможно да тане и за напредъ въ гр. Тулча, й се изселилъ въ гр. Варна, гдето станалъ начело на Българската цщина.

Нерадостни сж му били първитѣ ѣпки въ новоосвободеното отество. Дошелъ въ Варна, градъ чти изгубилъ своето българско знание, благодарение на чужда лтура, той трѣбвало да работи за дигане народностното съзнание у гражданитѣ си, което е върълъ съ умение и тактъ, като е станалъ во главе на училищното стоятелство. Когато седалището митрополията се премѣстило отъ умень въ Варна, той заелъ поста отосингелъ на сжщата. Поминалъ на 25 септемврий 1897 г. и по-ебанъ въ двора на съборната црква.

Бжджцето на Варна

Много е писано и говорено за топанския упадѣкъ на гр. Варна, жщо и за начинитѣ и срѣдствата за неговото въздигане, обаче, малина сж били тия, които сж свързали въпроса за повдигането на варна въ економическа зависимостъ въ сегашното положение на Добруджа.

Всички знаятъ, че съ отдѣлянето на Добруджа отъ България се разсѣсаха жизненитѣ артерии, които раняха търговията и индустрията на Варна. Следователно, поражда се въпросътъ, при сегашнитѣ благоприятни за България външи конюнгури и общото настроение на Европейските и Балкански държави къмъ пактоте и миръ, не би ли могло да се създадатъ економически условия за нашата съседка Румъния за благоприятна взаимна обмѣна на стоки.

България внася отъ Румъния три главни артикули: газъ, солъ и дървенъ строителенъ материялъ (чамови дѣски). Не би ли могло нашата държава да се съгласи да намали митата на тия артикули, за да получи, като контра блага, съответното намаление на митата на ония български произведения, главно на известни браншове на развитата българска индустрия, които намиратъ пласментъ въ Румъния? Сжщата търгов-

ска конвенция да предвижда, щото произведенията на добруджанското земледѣлие да се изнасятъ презъ Варненското пристанище, като най-близко и най-естествено за Добруджа.

Резултата отъ едно такова споразумение ще има далеченъ економически отзвукъ. Той нѣма да се ограничи само съ двата съседни пункта Варна и Добруджа, но може да открие нови пазари за българскитѣ произведения въ нѣкои пунктове на стара Румъния, която въобще е силенъ консумативенъ обектъ и представлява голѣмъ интересъ за нашето народно стопанство.

Както стоятъ работитѣ сега, нашия търговски балансъ съ Румъния е неблагоприятенъ за насъ, защото ние внасяме отъ Румъния повече отъ това, което изнасяме къмъ сжщата.

На края, трѣбва още да спомена, че развититѣ търговски връзки между България и Румъния, ще предизвикатъ едно по-голѣмо съприкосновение между последната страна и нашия градъ и ще увеличатъ чувствително посетителитѣ на курорта.

Въ заключение ще кажа, че стремеха на варненци къмъ осъществяването на тази идея трѣбва да бжде силенъ. Нека нашитѣ народни представители, безъ разлика на партийни убеждения, се застъпятъ предъ правителството за гореизложената стопанска спогодба, която предварително да бжде добре изучена и съ огледъ на добре разбранитѣ държавни интереси, да се трѣгне по пътя на нейното осъществяване.

Felix.

Суровата зима и замръзването на Черно море.

Зимата, която започна въ първата четвъртъ на м. Януарий настоящата година и продължава и презъ м. Февруарий, е една отъ най-лютитѣ, каквито зими стари люде не помнятъ да е имало съ десетки години. Действително, че настоящата зима, която прекарваме е отъ незапомненитѣ. Тя е обхванала цѣла Европа, дори и топли страни. Голѣмитѣ студове придружени съ силни снѣжни виелици, нанесоха грамадни загуби. Съобщенията, по суша и по море, на много мѣста се прекъснаха или извънредно затрудниха, по моретата бури и корабокрушения, гладъ, мизерия и замръзнали люде, това е страшния бичъ, който нанася върлуващата сурова зима. Студоветѣ сж толкова голѣми щото Черно море замръзна. Разбира се, че това явление е едно отъ най-рѣдкитѣ. Историци и лѣтописци на минали вѣкове сж отбелязвали това явление въ своитѣ истории и лѣтописи. Тукъ ще дадемъ исторически и лѣтописни сведения за замръзването на Черно море.

Херодотъ, бащата на историята, който е живѣлъ преди Христа, говори, че Черно море е замръзвало. По точни сведения, обаче, ни даватъ историчитѣ следъ Христа. Римскитѣ поети Овидий и Виргилий пишатъ за необикновени голѣми студове и между другото, споменуватъ за замръзването на Черно море. Нѣколко столѣтия следъ тѣхъ лѣтописци споменуватъ, че въ 299 г., 401 и 703 г. сл., Хр. Черно море замръзнало почти цѣло.

Историкътъ Теофанъ свидетелствува, че презъ 755 г. Черно море, Босфора и Дарданелитѣ били замръзнали. Само съ 11 години по късно т. е. презъ 762 г., Цариградскитѣ патриархъ Никифоръ отбелѣзва, че Черно море се покрило на около сто мили съ ледъ. Ледътъ обхваналъ Месемврия и Мидия.

Византийскитѣ лѣтописци отъ IX вѣкъ споменуватъ за замръзване на Черно море презъ 800 година. По късно лѣтописцитѣ отбелязватъ за замръзване на сжщото море презъ 928 г., 934 г., 1028 г., 1242 г., 1620 г., 1669 г., 1755 г., 1774 г., 1823 г., и 1850 г.

Лиманътъ бѣше замръзналъ и презъ 1903 г. Крайцерътъ „Надежда“

се намираще скованъ въ леда. Граждани, отиваха пешъ до крайцера. Обаче тази годишнитѣ студове надминаватъ ония презъ 1903 г. по своята сила и продължителностъ, както и по пространство на замръзване на морето. Сега по него плаваха грамадни ледени блокове, които силно застрашаваха корабоплаването. Това е дало поводъ на пристанищни управления, паракходни агенции и крайбрежни постове да влезатъ въ сношение за да се предотвратятъ въ време възможнитѣ нещастия съ корабитѣ, които плаватъ и ще иматъ да плаватъ.

Г. М.

Закожднето на културата и причинитѣ за това.

Трѣбва да обяснимъ малко понятието култура. Думата „култура“ е отъ латински произходъ и означава: 1) обработване, отглеждане и облагородяване на земята; 2) развитие на науката и изкуствата; и 3) облагородяване на човѣшкия характеръ и развитие на неговия умъ и духъ. Що е културата? Културата на единъ народъ е като единъ зрѣлъ плодъ на човѣшкото предприятие.

Законитѣ, обичаитѣ, науката, изкуствата, религията, благонравието и цѣлиятъ духовенъ животъ на единъ народъ, презъ единъ известенъ периодъ, наричаме негова култура. Къмъ днешната модерна култура се числи и настоящия общественъ животъ.

Вѣчна ли е културата?

Ние питаме: временна или вѣчна ли е една култура? Изминалото време ни казва, не! Една култура може да загине заедно съ своитѣ носители; Забележително е това, че както единъ природенъ законъ, презъ всѣко време въ света, е сжществувала винаги само една култура, никога две заедно; господствувала е или само грѣцката, или римската, или вавилонската, или египетската, или, като днесъ, само европейската.

Всѣка една отъ тѣзи споменати култури пропадна, залѣзе заедно съ своитѣ носители; всѣка по реда си. Пирамидитѣ въ Египетъ, разкопкитѣ въ Вавилонъ и Асирия свидетелствуватъ за една чудесна култура. Колкото и висока да е била древната култура тя загина, залѣзе заедно съ нейнитѣ носители — древнитѣ народи. Колкото цѣтуща да бѣше културата въ Атина, тя сжщо умря, както умря не по-малко цѣтущата отъ нея римска култура. Това ни показва историята. Историята още ни показва, че въ едно и сжщо време въ една страна може да сжществувала хубава и чудесна култура, а въ друга страна да стои на първобитно стѣпало, безъ никаква култура. Така напримеръ, когато преди хиляди години въ Китай познаваха порцелана, подвижното стѣкло и коприненитѣ платове, въ европейскитѣ полета живѣха диваци и народи отъ най-ниското стѣпало на културата. Когато въ Европа човѣцитѣ ядеха мечки, елени и жължди, и живѣха въ девственитѣ гори или въ пещеритѣ, египтяни, асирийци и вавилонци живѣха въ хубави палати и ядеха на разкошна трапеза най-вкуснитѣ ястия. Когато единитѣ се завиваха въ звѣрски кожи, други потъваха въ разкошно изработени и скъпи дрехи. Най-грозната и дива първобитност сжществуваше въ едно и сжщо време съ най-високо развитата култура, макаръ и въ различни страни.

Културата на XX-я вѣкъ най-висока ли е?

Дали днешното време е по-добро отъ изминалитѣ епохи? Сжществували днесъ една висока култура заедно съ най-първобитната? Отговора трѣбва да бжде: „да!“ Нека да отидемъ въ Александрия и Кайро. Тамъ намираме европейска култура: машини, трамвай, автомобили, сжщо както въ София.

Да отидемъ по-навътре, въ сърцето на африканския материкъ, колкото по-навътре влизаме, толкова

по-ниска култура срещаме. Минаваме покрай племена, които се намиратъ въ едно полукултурно състояние. Отиваме още по-навътре, виждаме диваци и човѣкоядци, голи, съ първобитни инструменти за защитаване, работене и готвене.

Сжщо намираме и въ Австралия: по крайбрежитѣ градове — най-чудесна култура: колкото по-навътре отиваме, толкова по-малко култивирани племена намираме.

Какво да кажемъ? предъ очитѣ ни се представя една древна вавилонска култура съ своитѣ специални черти, линии и шрифтъ, а още преди нея стои и една египетска култура съ своитѣ гигантски линии, които виждаме въ пирамидитѣ, свинксоветѣ и храмоветѣ. Тѣзи култури създадоха форми и линии, които извикватъ възхищението на днешния свѣтъ. Трѣбва да признаемъ, че златарското изкуство на Египетъ не стои по-долу отъ изкуството на днешнитѣ прочути майстори. Можемъ ли да кажемъ предъ такива факти, че нашата култура, стои много по-високо отъ тая на Египетъ, Вавилонъ и Китай? Не зная дали ще има нѣкой смѣлостта да каже, че ние въ 20-я вѣкъ стоимъ по-високо отъ всички. И 20-я вѣкъ блѣсти съ една култура и само въ туй надминава културитѣ на древнитѣ народи.

Това е развитието въ техниката. 20-я вѣкъ е по-напредъ отъ всичкитѣ съ своитѣ съобщителни срѣдства: пѣтуваме, хвърчимъ съ свѣтквична бързина, отъ ржката на човѣка вземемъ производството и го отстъпимъ на машинитѣ.

Влѣзохме въ епохата на механизма и машинитѣ. Наистина, единъ чудесенъ напредѣкъ съ който 20-я вѣкъ може да се гордѣе. Но, дали тази култура е единъ истински напредѣкъ? Дали този чудесенъ напредѣкъ въздига човѣка? Помислете само, помислете малко! Единъ инженеръ създава машина и после самия човѣкъ става слуга на тази машина. Изключенъ е вече неговия умъ, защото машината работи за него. Той стои предъ нея да налива масло въ различнитѣ лагери; като робъ е свързанъ съ създаденото отъ човѣшка ржка. Напредѣкъ ли е това въ културата? Ние живѣемъ въ бързотечното време. Модерниятъ човѣкъ може да се радва на небивали до днесъ удобства. Каквото нашитѣ праѣди не познаваха, отъ него се наситихме вече. Малко време се радвахме на грамофона, дойде друго ново. Едно изобретение следва друго. Радватъ се малко, наситятъ се, търсятъ друго ново нѣщо, което ги забавлява, докато скоро пакъ се наситятъ.

Какви хора сме ние днесъ въ 20-я вѣкъ? Разгалени отъ удобства, търсимъ все нови изобретения. На западъ се наситиха вече и на радиото. Какво още ще трѣбва да изнемѣри човѣкъ, за да може да бжде задоволенъ и забавляванъ?

Нервитѣ на човѣцитѣ сж обтегнати и чудно ще бжде сътресението. Нашата модерна култура омаломощава, обезсилва човѣшката натура. Да поговоримъ малко за единъ другъ плодъ на културата.

Културата днесъ е повече плодъ на християнскитѣ народи. Народи я създадоха и народи чрезъ нея заливатъ.

Културата се създаваше не само за доброто за човѣчеството, а и за неговото зло.

Химията работи и приготвя задушливи газове. Нови топове, пушки, подводници, аероплани и много други уреди се правятъ и пазятъ въ тайна, за да бжде изненаданъ бжджщия неприятелъ. Но и той не спира химичитѣ въ лабораториитѣ и фабриктѣ да приготвяватъ отбранителни срѣдства и орждия. Въ Европа и днесъ виждаме едно надпреварване въ приготвяване за война. Трескаво се въоръжаватъ, тайно или открито. Милиони работници въ фабрики, работятъ за война. Даже и жени се мобилизиратъ вече за случайно идващата борба. И когато ще избухне войната, тогава техниката, т. е. културата ще унищожи културата. Значи, съ други думи, човѣкъ

създава културата, за да бъде унищожен чрез нея.

Носителит на културата се готвят за момента, когато ще унищожат културата.

Страшна ще бъде войната на бждещето, когато тя избухне.

Тя ще изкопае гроба на културата. Крайното стремление на културния човък е — изстреблението.

(Следва).

Самоубийствата.

Всёко самоубийство е една психологична проблема: Какъ човъкът е задушил въ себе си онова сладко и присъщо на всёко живо същество — стремление към запазване живота — основният инстинкт за самосъхранение? Днес при тъй много зачестилите самоубийства, тази болезнена проява е и една социална и държавна проблема.

Има два вида самоубийства, грубо и изтънено: единия унищожава живота моментално, другия продължително, въ единъ по-дълъг или по-къс период отъ време, чрез излишества въ удоволствия, чрез поемане на разни отрови, гладъ или непосилна работа. Но ние сме свикнали да числим към рубриката на самоубийствата само тия от първата категория. И при тѣзи самоубийства ние считаме, че престъплението се извършва всёкога отъ пресита или умраза къмъ живота. Тази умраза трѣбва да е стигнала до такива мжчителни размѣри, че страхътъ отъ смъртта се надвива отъ ужаса на по-нататъшното съществуване. Въ действителност, крайната подбуда е вѣроятно силно душевно страдание, което прави самоубиеца безчувственъ къмъ тѣлеснитѣ болки. Така може да си обяснимъ факта, че при първобитнитѣ народи не се срещатъ случаи на самоубийства. Най-много самоубийства се отбелязватъ въ първото и второто столѣтие сл. Христа. Тогава човѣчеството е било попаднало въ вихъра на пресищането отъ живота, и една склонностъ къмъ самоубийство е обхванала всички обществени слоеве. Съ разпространението на християнството самоубийствата намаляватъ съсемъ, и въ срѣднитѣ вѣкове се отбелязватъ тукъ тамъ само единични случаи.

Презъ XIX столѣтие самоубийствата взематъ наново ужасаещи размѣри. Статистиката на Франция за 1856—61 год. дава следнитѣ цифри: По неизвестни причини — 2139 случая. Пресита отъ живота — 951. Душевени болести — 7421. Тѣлесни страдания — 2651. Страсти — 745, пороци — 2732. Тѣга за близки 331. Раздори въ семейства 2600. Имотни загуби и разпри — 2764. Недоволство отъ положението — 253. Срамъ и разкаяние — 158. Страхъ отъ наказание 1528. Самоубийства следъ убийство 165.

Като лѣчебни средства за самоубийствата се препоръчватъ: 1) Подобрение на социалнитѣ и хигиенични условия; 2) Едно разумно възпитание и 3) Създаване на здравъ мораленъ и религиозенъ мирогледъ.

Грамадното увеличение броя на самоубийствата въ последно време показва, че условията на живота, възпитанието и липса на мораленъ и философски мирогледъ създаватъ добра почва за самоубийствата. Въ силата на социалнитѣ условия върваме всички и признаваме, че тѣ сж най-близката причина за злото; на липсата на разумно възпитание и ръководене на младежта отдаваме сжщо не безъ основание самоубийствата на младежи, обаче за липсата на здравъ мирогледъ, на възвишени идеали и философски обзоръ върху живота, неговата целъ и смисълъ, като условия за заякчаване връзкитѣ съ живота, никой не се и замисля! Но какъ може да си обяснимъ факта, че у антична Гърция, у старитѣ гърци, самоубийствата сж биле голѣма рѣдкостъ. Това явление намира своето обяснение въ въздействието на философскитѣ учения отъ онова време, въ идеализма на Платоновата философска школа и редица факти, които сж подхранвали духомъ

силни хора, които сж устоявали на съблазнитѣ и изпитанията.

Въпросътъ за прекратяване на злото, значи, има три страни: материална, педагогична и духовна. Трѣбва държавата и обществото да употребятъ максимумъ усилия за подобрене условията на живота; учителството и семейството да пресъздадатъ училището, което все още е болно и страда отъ много и много недѣзи, а общественици, църквата и носителитѣ на духовната култура да излѣкуватъ съ слово и дѣло болната душа на маситѣ, и особено на младежта.

Не може да не признаемъ, че праздниятъ, безидеенъ животъ, насоченъ къмъ използване на моментнитѣ и временни наслади е създавалъ днесъ маса условия за единъ лекомисленъ животъ, който лесно преминава въ пълно безмислие. Такъвъ е и живота на младежта. А за да е такъвъ, виновни сж възрастнитѣ. Необходимо е едно общо прераждане, което да лѣкува не само самоубийството, но и много други обществени недѣзи, които тровятъ живота на народа. Но кой ще стори това? Има се нужда отъ силни характери, високи умове, за да превъзпитатъ обществото, защото отъ всички самоубийства най-грозното е, когато едно цѣло общество, цѣлъ народъ, обхванатъ отъ едно неудържимо влечение за лекъ животъ, фатално крачи къмъ себеуничтожение.

Д. С.

Д-ръ Д. Гиневъ

Детето и първото четене.

Първото четене е една областъ отъ училищната практика, която най-много е занимавала учители и учени. Въ тая областъ изобилствуватъ методи и начини, целящи да направятъ четенето въ I-во отдѣление една лека и приятна работѣ. Въ това направление и нашата училищна практика е насочила своитѣ усилия, но се правятъ много грѣшки, които сж обърнали вниманието и на родители отъ мѣстнитѣ училища. Интелигентни родители и учители ми сж изтъквали нееднократно мжката на децата си отъ насилията надъ тѣхъ при първото четене и лошитѣ здравствени последици отъ това. Ето защо изнасямъ предъ гражданството въпроса за първото четене.

Въ нашето училище се правятъ усилия да се наложи методътъ на цѣлостнитѣ думи, нареченъ американски. На ученицитѣ се задаватъ за първо четене цѣли думи. Леки и понятни думи една следъ друга се задаватъ. Учителътъ пише думата на черната дѣска, ученицитѣ я четатъ, пишатъ, преписватъ, построяватъ, докато запомнятъ добре нейния образъ, но безъ да имъ се казва нѣщо за състава на думата (буква, сричка, звукъ). Така се изучаватъ, т. е. научаватъ се децата да четатъ 15—20—30 думи, — четатъ ги съставятъ изречения съ тѣхъ, пишатъ ги и ги четатъ. Следъ заучването на такъвъ брой думи, учителътъ се връща къмъ състава на думитѣ и изреченията. Не мога да се впускамъ въ подробно описание постъпването и разнитѣ му изпълнения. Ще се спра на това, което най-много се изтъква отъ родители като лошо и вредно послѣствие отъ работата съ цѣлитѣ думи: много и много преписи и блѣскания, писания съ часове у дома думитѣ. „Детето ми се оплаква, че го болятъ гърдитѣ“ ми казватъ родители и недоумѣватъ, защото децата се тормозятъ толкова съ първата работа на четене.

Едно пояснение на кривото, неестественото въ тая работа се налага, и въ това проучване ще трѣбва да взематъ участие и интелигентни родители, които най-отблизо иматъ възможностъ да следятъ работата на децата. Една по широка анкета за положенитѣ усилия и постигнатитѣ резултати ще даде възможностъ да се ориентираме най-добре. Желателно е родителитѣ да усилятъ своитѣ наблюдения и интересъ върху първото четене по цѣлостния методъ и по тоя, що почва съ откриване буквитѣ и изолираното имъ изучаване и

сливане въ срички и думи (въ града се практикува и тоя методъ; сжщиятъ се принажда най-често къмъ американския, когато тоя не дава добъръ резултатъ) и въ отдѣлни записки изпратятъ или лично предадатъ своитѣ наблюдения и бележки до редакцията на Варненски Коренякъ, като въ скоба поставятъ на листа или плика — ако листа е поставенъ въ пликъ — указанието: *по четенето*. На дѣцата не трѣбва да се говори за наблюдението и да се оставятъ несмущавани отъ тия наблюдения да си следватъ работата. По тия съображения ние предприемаме анкетата сега, когато работата е почти на привършване и може да се наблюдаватъ резултатитѣ, а усилията и миналата работа се знаятъ като припомняне и като такива ще се предадатъ въ записката (могатъ да сж съ или безъ подписъ).

За по-добро поставяне на въпроса ще изтъкнемъ нѣкои сведения за положението на методичния споръ.

Въ характера на американския напредъкъ прозира всёкога стремение за налагане. Не е достатъчно да знаешъ, да имашъ солидна (може и негодна) стока, — иска се и умение да се наложишъ, да рекламирашъ. Тая характерна черта се промѣква и въ усилията на привърженицитѣ на американския методъ да наложатъ тоя методъ повсемѣстно. Често тѣ дигатъ шумъ и правятъ голѣма реклама, като се позоваватъ само на личния свой опитъ, безъ да взематъ въ внимание научни данни и опита на другитѣ. Не малко тѣмъ помага и дръзкото имъ поставяне и влиятелното имъ налагане надъ учителството.

Нашето четмо е чисто фанетично. Всѣки гласъ си има свой отдѣленъ белегъ, когато въ английския езикъ се срещатъ въ изобилие сложни букви, разни комбинации отъ букви за единъ и сжщъ гласъ, изпускания на букви, изговаряне на една буква по много начина. Въ нашето четмо отдѣлнитѣ букви следватъ една следъ друго и се изговаря всёка буква съ единъ определенъ гласъ. Ето защо поради естеството на нашето четмо разумното му изучаване почва съ смислена дума, елементитѣ на която (буквитѣ) се заучаватъ и пишатъ въ самото начало. Напр.: ако се вземе думата *мама*, като първа, заучватъ се буквитѣ *а, м.* По нататъкъ се взема друга дума (*шие* или *маса*) и се пишатъ и четатъ буквитѣ *е, и, ш.* Съ заученитѣ вече букви се четатъ (става сливане) и пишатъ думитѣ: *маша, шише, мише, мие* и изреченията: *мама шие, Маша има шише, Маша шие и мие.* Свободно и продуктивно сглобяватъ, четатъ и пишатъ децата съ четиритѣ научени букви (други сложения: *ш, ш! мише, меше, имашъ и др.*). Така съ нови думи се заучватъ последователно всички букви. Въ противовѣсъ на това децата се учатъ скочно, неразбрано и мжчително по американския методъ, като прерисуватъ първенъ думата *мама*, както е написана и я пишатъ (рисуватъ) и четатъ. Следъ това учатъ се да четатъ изцѣло думата *тате* (*пуши*), по нататъкъ *баба* (*пере*) и т. н. И се пишатъ и четатъ изречения само съ тѣзи думи: *мама пере, баба пуши.* Така машинално се рисуватъ и четатъ 15—20—30 думи безъ да става сливане и безъ да се пишатъ отдѣлни букви.

Подробноститѣ на американския методъ познаватъ много родители, които иматъ сега или сж имали преди 1—2 години деца въ I отдѣление. Ние не можемъ да се впускаме въ подробни разглеждания на единия и другия методъ. Насъ интересуватъ мненията на родителитѣ по домашнитѣ занятия на първацитѣ по четене. Сведенията, които получимъ, ще проучимъ и използваме за решение въпроса за метода на първото четене. Това ще бъде отъ полза за децата.

Съ тая анкета ние искаме да поставимъ едно начало за участие на родителитѣ въ учебни анкети. Така ще се положи основа за една комбинирана дейностъ, която ще доведе до мероприятия и литература за домашното обучение, каквито иматъ по напредналитѣ народи.

Случайни драски.

Когато се появи нѣкоя епидемия която застрашава здравето и живота на населението, санитарнитѣ власти взематъ най-строги мѣрки за ограничението и изкоренението ѝ. Даже иматъ право заведението да варятъ, хора да изолиратъ, въобда да прибягватъ до крайни мѣрки.

— Нали се касае за здравето живота на народа.

Друга една епидемия, сжщо не по-малко опасна за здравето на народа, обаче се шири твърде спокойно и изглежда не прави впечатление никому, защото никакви, почти никакви мѣрки не се взематъ противъ нея.

Тая опасна епидемия е — разврата.

Разврата, който разяжда и рално и физически хората съсъдушитѣ и тѣлата имъ и прави щастна не само тѣхъ, но и тѣхнитѣ бждащи поколения.

И най-опасното и лошото е, тази епидемия върлува средъ младото поколение — утрешниятъ гражданинъ и създател на бждащето.

— Но какво бждаще може да очаква отъ единъ морално и физически разложенъ младежъ?

А днешната младежъ, въ голѣмъ си частъ е такава.

Още отъ най-ранната възраст сж познати всички човѣци пороци, още когато устата му мирна млѣко, той я прави съ цигаривино.

И това, като, че ли не прави никому впечатление, никому не обръща внимание.

Иначе, не би могло едно хлапе, влиза и пие по кръчмитѣ или пъ гордо да вири цигарата си по улицитѣ.

Но единъ още по болезненъ фактъ който потвърждава че ние не виждаме заразата, епидемията, която рши бждащитѣ устои на народа н

Станало е обичай, изъ разни слони въ града, всёка недѣля, следобедъ, да се устроятъ танцува забави. Нѣкой отъ тѣзи забави посещаватъ почти изключително момиченца 12—15 годишни и мочета отъ 14—15 до 20 години.

Идете и вижте тия крехки деца стъпили още въ живота, какъ страглаго се плзгатъ по напљотата плскость на падението!

И нѣма кой да ги спре.

За епидемията на заболявания има власти, а за епидемията на рврата нѣма!

— Нима разврата не взима поглѣми размѣри устоитѣ на единъ народъ?

Смислете се, хора!

Тия хилави деца, които се кълчатъ и съ душитѣ и съ тѣлата си, носятъ епидемията на израждането.

Вземете мѣрки!

— Какъ при друга епидемия зтварятъ заведения и изолиратъ ограничаватъ хората?

А нима тази е по-малко опасна

в. „В. Новини“. А. И. Волний

На тѣхното обяснение.

На 9. IX. 928 г. изнесохъ едно отворено писмо отъ 8 печатни страници, въ което подробно описвамъ безаконията, безправията и жестоко ститѣ на инспектора Чакъровъ и сержантното поставяне на учители отъ прогимн., които сж увредили на та прогимназия, като сж занемарвали служебнитѣ си задължения и сж подръжали лица уволнени и уличени въ неморални деяния къмъ ученички.

Вмѣсто да опровергаватъ фактитѣ, изнесени въ писмото ми, учители отъ II прог. излизатъ съ едно „обяснение“ въ в. „Варненски новини“ отъ 9. XI 928 г. и съ голословия и лъжи правятъ шантажъ. Тѣ казватъ, че съмъ билъ наказанъ дисциплинарно за своеволия, та затуй и защото съмъ ги огорчавалъ съ арогантно не можели да ми повѣрятъ управлението на прогимназията. Тѣ лъжатъ, че съмъ наказанъ за своеволия. Истината е, че съмъ наказанъ съ глоба за неизпълнение заповѣди,

ято е била незаконна и си остава законна. А не бях избран от хората, защото изисквах изпълнението на служебните обязанности и щото не допуснах във II прог. и колонията да безчинствуват със своята лица, (тѣхни близки и приятели) уличени въ лоши отношения към ученици. Тѣ познаваха тѣзи лица и за лични изгоди искаха да тѣ усигурят достъп въ прогим. и уцърбъ на реда и жизнени интереси на учениците. Затуй тѣ водеха кампания против здравия хъ въ училището.

Напразно тѣ се селятъ да се правдаватъ съ дисциплинарното и съ мними арогантности. Дисциплинарното ми присъжда е поръ не за мене, а за тѣхното налство, на което тѣ правятъ една алка защита съ „обяснението“ си. Министерството и Чакъровъ оржеха въ случая на право, честъ законностъ, противъ менъ не само шѣще да се води дисц. дѣло, но Ч. и безогледно фаворизираната въ него учителка (Г. Т.) шѣха да получатъ своето заслужено наказание още презъ 1925 г. Тѣ казватъ, сѣмъ ги клеветилъ, обидявалъ съ арогантности и сѣмъ злословилъ по хенъ адресъ, но не изтъкватъ нито инъ случай, когато мо-то писмо нася маса факти за недобростъвно изпълнение дълга отъ тѣхна рана.

Тѣ празднословятъ и сквернословятъ още като казватъ: „Презъ 1924 г. го избрахме, защото нѣмаше другъ кандидатъ... презъ 1927 г. получи само единъ гласъ... който е познава, психологията на Г., ще омисли, че е жертва на заговоръ... е искаме да попаднемъ въ тона на Г.“ Разбира се, че не могатъ да искатъ, защото въ отвореното ми писмо ясно и силно звучи тона на истината и фактите, които ги изобличаватъ и които тѣ сж безсилни да провергнатъ.

Тѣ подмѣтатъ, че презъ 1924 г. е избрали, за да ми дадѣ ли удовлетворение за нещастна случка. Довлетворение получихъ азъ отъ Министерството, което съ официално писмо ми съобщи: „Вие сте си изълнили дълга“. Въ екстазъ изпаднахъ тѣ, когато презъ 1923, 24, 25 и 26 год. ми устройваха вечери, закуски и поздрави съ телеграми и букети за имения ми день и посещения у дома ми. Но щомъ се наложи да имъ се напомнятъ задълженията, тѣ на имения ми день 1928 г. ми пращатъ циничното си „обяснение“. Тѣ се тжжатъ въ „обяснението“, че не сѣмъ ги поздравявалъ ледъ избора презъ 1927 год. Горитѣ! — тѣ не сж въ състояние да змѣрятъ своето дѣяние, та искатъ оздрави. Тѣ сж (казвамъ тѣ, защото не всички учители отъ II прог. могатъ да се подпишатъ подъ обяснението) много чувствителни за своето достоинство, но чуждата честъ и достоинство за тѣхъ сж нищо!

Тѣ лѣгаха още като пуцха преди избора между новодошлите 12 учители слухове: „Строгъ е извънредно: съ заявление трѣбва да се влиза въ дирекцията му, глоби учителитѣ, назначенъ е въ девическата гимназия, пише всичко въ ревизионнитѣ листове“. А дванадесетѣхъ новодошли, които не сж работили никакъ сѣ мене, казватъ въ „обяснението“, че сѣмъ ги огорчилъ съ арогантности. Разбира се, съ такива, които не сж имали случай и възможностъ да изпитатъ, понеже не сж служили никакъ при мене.

Моето отворено писмо явно показва, че тѣ гласуваха противъ мене по подбуди да запазятъ слабитѣ учители и тримата уличени въ неморални дѣяния къмъ децата, за което единиятъ е уволненъ съ заповѣдъ въ интереса на учебното дѣло, противъ другия имаше разследване, а третия преди месецъ е осъденъ на две години затворъ. Ето тѣхната психика!

Д-ръ Д. Гиневъ

Б. Р. Като хроникахме въ бр. 6 т. г. отвореното писмо на г. Д-ръ Гиневъ и даваме мѣсто на това опровержение, ние изпълняваме нашия журналистиченъ дългъ, понеже

Да бждемъ внимателни!

Единъ офицеръ одържалъ блѣскава победа въ борба противъ двацигъ и се разположилъ съ уморения си отрядъ да ношува. Той навсѣкжде поставилъ стража за да не би враговетѣ презъ нощта да изненадатъ отряда му. Единъ отъ поставенитѣ на стража, като си отивалъ на поста, казалъ на себе си: „Животъ ли е това, да не можешъ да си починешъ поне ноще? Врагътъ е поразенъ, — какво ще има да се опасяваме?“

Като отишелъ на посоченото мѣсто, войникътъ направилъ огледъ наоколо. Била прекрасна лунна нощъ. Никакви признаци за опасностъ не могли да се предполагатъ.

„Ахъ, казалъ войникътъ: азъ толкова много сѣмъ уморенъ, че очитѣ ми вече не издържатъ. Ще преспа подъ това дърво поне петъ минутки“. Речено, сторено. Въ сѣня си случайно отваря очи и очудено гледа, че нѣкой държи фенеръ предъ лицето му. Той скоква и разсѣненъ разбира, че това било месецътъ, който светилъ на лицето му презъ клонитѣ на дървото. Ала току що се изправилъ и отеднѣжъ неприятелска стрела пропищѣла около ухото му, и той видѣлъ стотици врагове, които пълзешкомъ се приближавали до лагера. Незабавно той изгърмѣлъ съ оржието и далъ знакъ за тревога, а самъ се затекълъ при другаритѣ си въ отряда. Неговитѣ другари имали още време да се приготвятъ за среща на враговетѣ и да ги отблъснатъ. Ала войникътъ-стражъ си казалъ: „Презъ цѣлия си животъ нѣма да забравя, че въ военно време трѣбва да бжда буденъ“...

Цѣлиятъ нашъ животъ е война съ злото. Когато ние си въобразимъ, че сме победители на злото и се успокоимъ, тогава именно врагътъ прави ново нападение отъ оная страна, отъ кждето най-малко го очакваме.

Хр. П-къ.

Отъ сп. „Здравецъ“ на Д-ръ С. Тончевъ 928 г. заемаме следното:

Цинизмътъ на нашето време — да се използватъ децата за оперетнитѣ балетно-пластически удоволствия — най-пиянски се упражнява отъ софийската публика.

Новата детска оперетка „Сашка“ била дадена на 10 мартъ отъ у-цитѣ на „Народн. Прогимназия Графъ Игнатиевъ“.

„И този пжтъ театъра „Роялъ“ бѣше препълненъ“ пише дописника на в. Миръ брой 8315.

Всички „артисти“ играли добре, пѣли съ „сладкъ гласъ“, а Харалампи Русевичъ игралъ като „зрѣлъ артистъ и трогващия му плачъ бѣше искренъ, детски“. — Колко ще костува на нерзитъ „това добро попадане въ ролята си“ на Руска Дочевъ, и отличното пѣне „отъ начало до край“ на Анка Шопова и „плачътъ“ на Хар. Русевичъ и красивия балетъ, който произвелъ фуроръ „и биде повторенъ по настояване на публиката“, за това и за преждевременно развиване у тѣхъ осѣщания несвойствени на възрастта, ще има да се разплащатъ и сега и впоследствие и въ видъ на безсѣница, загубенъ апетитъ и пр. родителитѣ на артиститѣ, па и самитѣ артисти. Тия които ратуватъ противъ неморалнитѣ танци би трѣбвало да обърнатъ внимание и тукъ.

изнесенитѣ отъ г. Гиневъ факти сж отъ значение за градскитѣ ни учители и рисува въ лоши училищни нрави и порядки. При това заявяваме, че съ това ние приключваме и не се считаме задължени да даваме мѣсто на статии по тая тема.

Печатница и Хромофотография

„Просвѣщение“

на П. Зенгиновъ — Варна.

Порчка № 84.

Хроника

Къмъ абонатитѣ на вестника. Съ идущия брой на вестника се навършватъ две години отъ издаването му, а мнозина още не сж си изплатили абонамента. Канимъ всички абонати, членове и нечленове, да побързатъ и внесатъ абонамента за времето, за което не сж изплатили. Иначе ще спремъ изпращането на вестника.

Цариградъ Археологически и исторически сведения, съ много исторически забележки относно се до славянитѣ, главно българитѣ. Това е заглавието на една книга много интересна съ своето съдържание, защото се даватъ и исторически сведения тѣсно свързани съ миналото на нашата история. Книгата е изпъстрена съ много илюстрации на забележителни паметници, църкви, джамии, кули и пр. Особено тя ще бжде полезна на екскурзиянтъ, които посещаватъ Цариградъ. Имайки я подъ ръка, ще имъ служи като едно прекрасно ръководство за изучаването на забележителноститѣ му. Книгата е отъ 10 печатни коли съ една карта. Цената ѝ е 50 лв. Може да се достави отъ печатницата „Просвѣщение“ на П. Зенгиновъ въ гр. Варна, както и отъ Археологическото дружество въ сѣщия градъ.

Починали дружествени членове. Презъ изтеклия месецъ починали следнитѣ дружествени членове. Анастасъ Христовъ на 2, Ради Митевъ на 6, Илия Велевъ на 21 и Мария Стаматова на 28. Дружеството изказва своитѣ съболезнование на близкитѣ на починалитѣ. Богъ да ги прости и вѣчна имъ паметъ!

Варненски Археол. музей.

Постъпление за м. Януари и Февруари. Отъ Варна. В. Павловъ — турски ятаганъ, Елена Михайлова — четири глинени фигурки (Баханки) отъ III в. пр. Хр., Обрешко Дечевъ — две римски монети отъ III в. сл. Хр. и една турска; Д-ръ П. Ранковъ — фотография на стара Варна голѣма форма въ рамка, Г. Ивановъ — икона „Деисисъ; П. Занетовъ — шесть платнени изображения и две лѣжички, с. Марково Недело Николовъ — сребърна монета. с. Агъреъ — Ш. Драгановъ — две среб. тур. монети, бронзова — Маркианополъ, сребърна — Комниновци, сребърна — Гордиятъ. Дружеството изказва благодарностъ на дарителитѣ.

За полския санаториумъ въ землището на мѣнастира „св. Константинъ“. Наскоро бѣше гостъ на нашия градъ полскиятъ инженеръ г-нъ Божекъ, изпратенъ отъ инициаторитѣ по постройка на полския морски санаториумъ въ землището на мѣнастира „св. Константинъ“. Санаториумътъ ще се строи главно за членоветѣ на сдружението на чистнитѣ чиновници (swiązek przywatnych urzédników), но въ него ще се приематъ и други лица, нечленове на сдружението, по препорѣка и съ порѣжка на разни благотворителни дружества, общини и на полската държава. Постройката ще струва нѣколко милонъ лева. Кога ще започне постройката още не е известно; навѣрно, поради смѣтътъ на бившия варшавски п. кметъ Водиски, ще се забави. Следъ внезапната смъртъ на Водиски цѣлата работа се пое главно отъ единъ полски депутатъ, роднина на инженера Божекъ. Инженеръ Божекъ се е запозналъ основно съ варненския курортъ и е изказалъ предъ насъ своето мнение. По тоя интересенъ и важенъ въпросъ ще се повърнемъ. —

Р.

Умоляватъ се ония отъ г. г. членоветѣ на К. П. И. Д-во „Варн. Коренякъ“, които притежаватъ хаври въ околността на града и по една или друга причина нѣматъ възможностъ да ги изработятъ, да се явятъ въ канцеларията на дружеството за да дадатъ сведения нуждни за запазване интереситѣ на притежателитѣ имъ. Отъ Настоятелството.

Исключени членове. Поради противодружествена дейностъ на стоятелството на Д-во „Варнен. Коренякъ“ изключи отъ редоветѣ на сѣщото г. г. Атанасъ Мановъ, Милтиадъ Желѣзовъ и Лефтеръ Авджиевъ, а г. г. Жеко Ив. Жековъ и Михаилъ Филиповъ сами сж си подали оставката.

Приятно впечатление направи, основаването на Бургаско кореняшко дружество, което на последкъ съ писмо отъ 23 м. м. поиска устава ни за сведение. Ние поздравяваме инициаторитѣ и благопожелаваме ползотворна работа.

Поканватъ се членоветѣ на Д-во „Варненски Коренякъ“ да внесатъ членскитѣ си вноски и получатъ членски карти, понеже за предстоящото общо годишно събрание ще се допускатъ само ония членове, които сж се издължили до края на 1928 год., както и първото полугодие на текущата година и притежаватъ лична карта, която е необходима и при гласуване за изборъ на ново настоятелство.

Датата и дневниятъ редъ на общото годишно събрание ще се съобщи допълнително.

Сжщо умоляватъ се членоветѣ на посмъртната каса, да подновятъ резервитѣ си за 3 случая, понеже последнитѣ сж изчерпани и при нещастенъ случай наследницитѣ на починалитѣ членове ще бждатъ лишени отъ облагатитѣ на посмъртната каса.

Отъ Настоятелството.

Ония отъ г. г. абонатитѣ, които сж смѣнили адреса си или не получаватъ редовно вестника, да съобщатъ това въ редакцията ни наоудяща се въ ул. „6 Септемврий“ 23.

За знание. Напоследкъ, както чрезъ печата, така и словесно, нѣколко опартизанени членове на дружеството, се нахвърлиха противъ настоятелството съ единствена целъ да използватъ д-вото ни за свои лични и партизански домогвания. Настоятелството, обаче, запазвайки строго интереситѣ на дружеството, не допусна, по никакъвъ начинъ, да се разстрои дружеството, което въ изпълнение на своитѣ цели продължава да работи, и, съ още по-голѣма сплотеностъ ще върви къмъ осъществяването на своя идеалъ.

За знание.

За отбелязване е обстоятелството, че нѣкои отъ членоветѣ на посм. каса (по-голѣмо число — стари членове, а по-малко нови) не сж се издължили напълно къмъ нея. Има и такива, на които депозитътъ (авансъ 30 лв.) е напълно изчерпанъ.

Чл. 21 отъ устава казва въ забележка: „Неиздълженитѣ половината отъ годишния си членски вносъ, въ продължение на 6 месеца, се лишаватъ отъ правото да гласуватъ и да бждатъ избрани“; а въ правилника за посмъртната каса (чл. 9) се казва: „Всѣки членъ на посмъртната каса е длъженъ винаги да поддържа единъ авансъ не по-малкъ отъ 30 лева — за три смъртни случая“.

Чл. 11 (посм. каса). „Членоветѣ на касата губятъ право на посмъртна помощъ при следнитѣ случаи: а) когато членътъ е изгубилъ право на членство въ дружеството; б) когато следъ окончателно изчерпване на предвидения въ чл. 9 на тоя правилникъ авансъ за три смъртни случаи и не ги попълне и пр.“...

Ние умоляваме всички ония, които не сж се издължили до сега, да се явятъ въ канцеларията, да се справятъ съ задълженията си, безъ свенъ и беспокойство, и, ако сж улеснени, да се издължатъ.

Нека се знае, че всѣки редовенъ членъ усигурява една материална подкрепа, доста значителна, за своето семейство и за това на съгруданина си — членъ.

Отъ канцеларията!